

THE WORLD BANK
IBRD · IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
The European Union

වෛද්‍ය සහන දැනුමක් ලබා ගැනීම.

කෘෂිකර්ම සහන දැනුමක් ලබා ගැනීම රෝග පළිබෝධ

FIELD SANITATION, PEST AND DISEASES

කෘෂිකර්ම දැනුම, කෘෂි අංශ නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය

අධි ඝනත්ව දෛශ්ලී ක්‍රමයට
වගා කරමු.

වාණිජ පේර වගාවකදී රෝග ඝන පළිබෝධවලින් වගාව
ආරක්‍ෂා කර ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. නොඑසේ නම් ආර්ථික
අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම අපහසු වනු ඇත.

මේ නිසා වගාව කෙරේ නිරන්තරව සුපරීක්‍ෂාකාරීව සිටීමත්,
යම් පළිබෝධ හානියක් හඳුනා ගත්විට ඒ සඳහා නියමිත
ප්‍රතිකාර යෙදීමත් ඉතා වැදගත් වේ.

තෙමටොඩා හානිය

තෙමටොඩාවා යනු පාංශු පරිසරයේ ස්වාභාවිකව ජීවත් වන සත්ව කොට්ඨාශයක් වන අතර පාරිසරික වෙනස් වීම් හේතුකොට ගෙන පළිබෝධකයෙක් ලෙස ප්‍රධාන වශයෙන් පෙර වගාවේ මූල පද්ධතියට හානි කරනු ලබයි. පාංශු උෂ්ණත්වය වැඩිවන විට තෙමටොඩා හානිය ඇති වීමට ඇති අවස්ථාව වැඩි වේ.

04

සෞඛ්‍ය සහිත පාරිසරණය හා රෝග පළිබෝධ

FIELD SANITATION, PEST AND DISEASES

රෝග ලක්ෂණ

- කොළ වල දැමී පැහැති පුල්ලි ඇතිවේ
- වර්ධනය බාල වී ගස කුරු වීම සිදුවේ.
- වටපණුවන් මූලට හානි කරන නිසා සනාල කලාප අවහිර වී ගස මැළ වී යන අතර ගස ගලවා බැඳු වීට මුල්වල ගැටිති දක්නට ලැබේ.

පාලනය කිරීම

- වීකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන ක්‍රම අනුගමනය කිරීම තුළින් නෙමටෝඩා පාලනය කර ගත හැකිය.
- වැඩි වශයෙන් කාබනික ද්‍රව්‍ය පසට එකතු කිරීම.
- පාංශු ව්‍යුහය දියුණු කිරීම.
- ක්ෂේත්‍රයේ මහා පාංශු ජීවී ගහන සමබරව පවත්වාගෙන යාම.
- නිවැරදි පෝෂක කළමනාකරණය.
- ජේර පැළ තවානේදී ජලය ලීටර් 4ක වෙලම් ප්‍රයිම් (Fluo Pyrum 34.48%/ Velum prime) නෙමටෝඩා නාශක ග්‍රෑම් 1.5 ක් දියකර ජේර තවාන තෙමන්න.
- පැළ සිටුවීමට පෙර හෝ පසු සකසන ලද සිදුරුවලට ක්ෂේත්‍ර ධාරිතාවය ඇති අවස්ථාවේදී නෙමටෝඩා නාශකයක් (Fluo Pyrum 34.48%/ Velum prime) භාවිතා කර ප්‍රතිකාර කළ යුතුය. සිටුවා මාස 6කට පසු වතුර ලීටර් 4ක වෙලම් ප්‍රයිම් ග්‍රෑම් 3.6 ක් යොදන්න.
- මාස 6කට වරක් මෙම රසායනික ප්‍රතිකාරය සිදු කළ යුතුය.

04

ක්ෂේත්‍ර සනීපාරක්ෂාව හා රෝග පළිබෝධ

FIELD SANITATION, PEST AND DISEASES

පලතුරු මැස්සාගේ හානිය (Fruit Fly)

Bactrocera dorsalis

- ඉදුණු පලතුරු වෙත ආකර්ශනය වන කහ පැහැති මැස්සෙකි.
- පරිණත පලතුරු මැස්සන් මි.මි. 6 - 7 පමණ දිගය.
- විශාල ඇස් දුඹුරු, කහ (සිට) දුඹුරු කළු පැහැතිය.
- ගැහැණු පලතුරු මැස්සන් පරිණත පලතුරු වල පොත්ත සිදුරු කර බිත්තර දමයි.
- බිත්තර වලින් පිටවන කීටයන් මදය ආහාරයට ගනී.
- බිත්තර දැමීමෙන් පසු පලතුරු වලට හානි වීම ආරම්භ වේ.

පලතුරු වල බිත්තර දැමූ සිදුරු පහසුවෙන් හඳුනාගත නොහැකිය. දින හතරක් පහක් ගතවූ පසු පලතුරු මත මෘදු දුඹුරු පැහැති ලප දිස්වන අතර එම පැල්ලම් වලින් දියර පිටවීමක් හා මෘදු කුණුවීමක් දර්ශනය වේ. දිගින් දිගටම මෙම කීටයන් පලතුරට හානි කිරීම නිසා පරිභෝජනයට නුසුදුසු තත්වයට පත් වේ.

04

සෞඛ්‍ය සහිත ජීවිතයක් හා
රෝග පළමුව

FIELD SANITATION, PEST AND DISEASES

පාලනය

- වැටී ඇති සියළුම පලතුරු පොලිතින් බෑගයකට එකතු කර කට ගැටගසා හිරවීමේදී තබන්න.
- හිසි වයසේ දී එල ආවරණය කරන්න.

මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් සිදුකළ හැකිම පේර ගෙඩිය දෙහි ගෙඩියක තරම් වූ විට බෑගයක යොදා එලය ආවරණය කිරීමයි.

මෙහිදී හානි වූ එල ඇතහම් ඒවා ක්ෂේත්‍රය තුළ බිම හොදමා කළු පැහැති පොලිතින් කසල බෑගයක දමා කට ගැට ගසා අවිච්චි තැබිය යුතුය.

04

කෂේත්‍ර සවිහාරකරණය හා රෝග පළඹවීම

FIELD SANITATION, PEST AND DISEASES

05

- පෙරමේන උගුල් භාවිතා කර පිරිමි මැස්සන්ගේ ගහනය පාලනය කරගත හැකිය.
- නිසි වයසේ දී ඵල ආවරණය කරන්න.

පීටි මකුණා (Mealy bugs)
Rastrococcus spp.

පීටි මකුණන් මිලිමීටර 2 ක් පමණ දිග ඕවලාකාර හැඩැති පැහැලි මෘදු සිරුරක් ඇති කෘමියෙකි. ඔවුන්ගේ සිරුර සුදු පැහැති ලොම් වලින් ආවරණය වී ඇත.

- පරිණත පිරිමි සතුන්ට පියාපත් දෙකක් ඇති අතර ගැහැණු සතුන්ට පියාපත් හත.
- මල්, පලතුරු හා කඳේ පීටි මකුණන් දක්නට ඇත. පීටි මකුණන්ගෙන් හිකුත් වන පැණිමය ශ්‍රාවය කුහුඹුවන් ආහාරයට ගන්නා අතර පීටි මකුණන් හා කුහුඹුවන් අතර සහජීවන සම්බන්ධතාවයක් ඇත. කුහුඹුවන් විසින් පීටි මකුණන් රැගෙන යාම නිසා පීටි මකුණාගේ හානිය පැතිරීම සිදුවේ.

04

සෞඛ්‍ය සහිත පරිසරයක් හා රෝග පළමුව

FIELD SANITATION, PEST AND DISEASES

- පිරි මකුණන් මුදා හරින ඇලෙන සුලු පැණිමය ශ්‍රාවය කුහුඹුවන් ආහාර කොට ගනී.

හානිය

- පිරි මකුණන් ළපටි ශාක පත්‍ර, කඳ, මල් හා පලතුරු වල යුෂ උරාබීම සිදුකරයි.
- හානිය දරුණු වූ විට කොළ කහ පැහැයට හැරී අවසානයේ වියළී වැටේ.
- මේ හිසා මල් හා කුඩා වල ද බීම පතිත වේ.
- විශේෂ ඔවුන්ගෙන් නිකුත් වන පැණිමය ශ්‍රාවය මත කළු පැහැති පුස් වර්ධනය වේ.
- මේ හිසා ශාක පත්‍ර වල කළු පුස් ඇති වී ප්‍රභාසංශ්ලේෂණයට බාධා ඇති කරයි.

පාලනය

- පිරි මකුණා ආසාදිත කොටස් වලින් ඉවත් කිරීම පළමු පියවරයි.
- විශාල පීඩනයකින් සේදීමකට ලක් කිරීම සිදුකළ හැකිය. (හෝස් චකකින් සෝදා හරින්න)
- ආසාදනය ආරම්භක අවස්ථාවේ දී වම කොටස් විනාශ කරන්න.
- මල් පිපීම ආරම්භ වීමට පෙර ආසාදිත අතු කපා ඉවත් කරන්න.
- ක්ෂේත්‍රයේ කුහුඹු ගුල් විනාශ කරන්න.

04

කෘෂි විද්‍යාත්මක හා රෝග පළිබෝධ

FIELD SANITATION, PEST AND DISEASES

- ස්වභාවික සතුරන් යොදා ගන්න. (ලේඩි බර්ඩ්, මකුළුවන් වැනි)
- හානිය දරුණු නම් නිර්දේශිත කෘමි නාශකයක් යෙදිය හැකිය.

කෛත්‍රය තුළ යම් පළිබෝධ හානියක් ඇති වූ විට එය පාලනය කිරීම සඳහා බලපාන සාධක දෙකකි.

1. පැතිරීම/ ප්‍රමාණය (Quantity)
2. තීව්‍රතාවය/ බරපතලකම (Intensity)

පෙර පළිබෝධ සහ රෝග කළමනාකරණය කිරීම සඳහා එකාබද්ධ පළිබෝධ පාලනය භාවිතා කිරීමේදී ප්‍රමාණය/තීව්‍රතා සාධකය ප්‍රායෝගික සහ පහසුවෙන් යොදා ගත හැකිය. එය පළිබෝධනාශක යෙදිය යුතු ද යන්න තීරණය කිරීමට උපකාරී වේ.

		ප්‍රමාණය		
තීව්‍රතාවය	අඩු	මධ්‍යස්ථ	වැඩි	
අඩු	නිරීක්ෂණය පමණක්	නිරීක්ෂණය පමණක්	පැතිරී ඇති ප්‍රදේශයට පමණක්	
මධ්‍යස්ථ	පැතිරී ඇති ස්ථානයට පමණක්	පැතිරී ඇති ප්‍රදේශයට පමණක්	සම්පූර්ණ කෙණ්ත්‍රයම	
වැඩි	පැතිරී ඇති ප්‍රදේශයට පමණක්	සම්පූර්ණ කෙණ්ත්‍රයම	සම්පූර්ණ කෙණ්ත්‍රයම	

ප්‍රකාශන කට්ටලය

1. බිම් සකස් කිරීම
2. ක්ෂේත්‍ර සංස්ථාපනය හා අතුරු බෝග වගාව
3. කප්පාදුව හා පුහුණුව
4. ක්ෂේත්‍ර සනීපාරක්ෂාව හා රෝග පළිබෝධ
5. අස්වනු පුරෝකථනය, හෙළීම හා සැකසීම

අධි ඝනත්ව දෙපේළි කුමඟට
වගා කරමු.

කෛෂික සහිතාරක්ෂණ හා
රෝග පළිබෝධ

FIELD SANITATION AND PEST, DISEASES